

**Skema 2: beskrivelsesskema for indsatsen
"Forstærket indsats over for storrygere"**

1.	Indsatsens titel:	Sønderjylland knækker tobakken sammen
2.	Baggrund og vision for indsatsen:	<p>Sundhedsprofilundersøgelsen "Hvordan har du det? 2013" viser, at andelen af storrygere i de fire sønderjyske kommuner er henholdsvis 9,8 % i Haderslev Kommune, 10,3 % i Aabenraa Kommune, 10,8 % i Tønder Kommune og 9,0 % i Sønderborg Kommune.</p> <p>Landsgennemsnittet for andelen af storrygere er 8,2 %. Ifølge Sundhedsstyrelsen er Region Syddanmark den region med flest storrygere. Det er relevant for alle de fire kommuner at arbejde målrettet med rekruttering og motivering af storrygere. Det skal ske gennem etablering af rammer for et struktureret samarbejde mellem kommunerne, sygehus og almen praksis samt gennem kvalificering af henvisningsprocesserne og en proaktiv indsats i kommunerne.</p> <p>Visionen for projektet er at skabe rammer, der kan sikre en sundere livsstil med flere eksrygere i de sønderjyske kommuner.</p>
3.	Overordnet mål – herunder forebyggelses/-sundhedsfremmeperspektiv:	<p>Formålet med projektet er, at flere sønderjyder bliver røgfrie gennem en samlet og ekstra tobaksforebyggelsesindsats, hvor der i fællesskab på tværs af de fire sønderjyske kommuner, Sygehus Sønderjylland og almen praksis udvikles en infrastruktur til rekruttering af storrygere til en proaktiv indsats i kommunerne.</p> <p>Projektet vil med fokus på storrygerne understøtte den samlede indsats for sundhedsfremme og forebyggelse i kommunerne. Perspektiverne for kommunerne er at nedbringe antallet af rygere for derigennem at nedbringe andelen af borgere med kronisk sygdom, så borgerne opnår flere gode leveår uden sygdom.</p>
	Delmål:	<p>Delmålene for projektet er:</p> <ul style="list-style-type: none"> - At udvikle en klar og ens henvisningsprocedure under den fælles informationsplatform SAM BO - At kompetenceudvikle i forhold til kort rådgivning om rygestop - At sikre en proaktiv indsats i kommunerne - At hjælpe udsatte borgere til at gennemføre rygestop

		<ul style="list-style-type: none"> - At afprøve rygestopmedicin til storrygere med et forbrug på min. 15 cigaretter - At afprøve fleksible indsatser tilpasset borgerens behov, herunder individuel rådgivning, individuel eller gruppebaseret rygestop samt rygestop tilpasset målgrupper fx gravide og unge - At opspore gravide rygere tidligere og henvise til rygestop - At sikre sammenhæng mellem sektorerne omkring rådgivning og information til borgerne - At der etableres en tættere dialog mellem sektorerne - At almen praksis og sygehus henviser mere systematisk til rygestoptilbud
4.	<p>Primære indsatsområder (gerne i prioriteret rækkefølge):</p>	<p>Indsatsområderne i projektet er i overensstemmelse med kommunernes nuværende indsatser med at implementere forebyggelsepakken om tobak.</p> <p><u>Indsatsområde 1</u></p> <p>Iværksættelse af en styrket indsats over for storrygere med udgangspunkt i en kvalificering og styrkelse af samarbejdet mellem kommunerne, almen praksis og sygehus gennem</p> <ul style="list-style-type: none"> - udvikling og implementering af infrastruktur og elektronisk henvisningsstruktur - direkte henvisning af storrygere til kommunale rygestoptilbud - udarbejdelse af en plan for inddragelse af samarbejdspartnere som fx socialpsykiatrien, sundhedsplejersker, frivillige sociale foreninger og arbejdspladser <p><u>Indsatsområde 2</u></p> <p>Vidensformidling til medarbejdere/frontpersonale gennem</p> <ul style="list-style-type: none"> - information om kort samtale i relation til tidlig opsporing - informationsmateriale - materiale på sundhed.dk <p><u>Indsatsområde 3</u></p> <p>Udvikling af kommunernes proaktive rolle gennem</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sikre udveksling af information mellem henholdsvis praktiserende læge, sygehus og kommunerne - Dialog mellem borger og kommunal medarbejder omkring

		<p>borgerens ønsker og forventninger til rygestop</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nye/udvidede indsatser til forskellige målgrupper fx gravide - Udvikling og afprøvning af virtuelt rygestop - Borgeres deltagelse i rygestop på tværs af kommune grænser - Den proaktive indsats varetages af projektlederen, de fire tobakskoordinatorer og lokal medarbejder i sundhedscentret - Den proaktive indsats understøttes af case manager fra sygehus og personale i almen praksis. <p><u>Indsatsområde 4</u></p> <p>Anvendelsen af rygestopmedicin gennem</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inddragelse af godkendt rygestopmedicin. - Vurdering ved rygestoprådgiver i samarbejde med borgeren i forhold til muligheden for at få betalt rygestopmedicin. - Lægefaglig vurdering til dokumentation af, hvorvidt borgeren kan modtage receptpligtig rygestopmedicin.
5.	Målgruppe(r):	<p>Primære målgrupper</p> <p>Indsatsen fokuserer på rekruttering af kommunernes storrygere, dvs. borgere, der ryger over 15 cigaretter dagligt.</p> <p>Fokus inden for samarbejdspartnerne er.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Almen praksis: Særlig fokus på alle borgere, der er storrygere - Somatisk sygehus: I projektperioden vil der være et særligt fokus på storrygere i relation til præoperativ vejledning og ved ambulante kontroller. - Jordemoder/svangerambulatorium: Særlig fokus på gravide rygere og deres partnere for at sikre barnet en opvækst i et røgfrit miljø - Kommunerne: Særlig fokus på rekruttering i socialpsykiatrien og beskæftigelsesområdet. <p>Målgruppen for at modtage rygestopmedicin er storrygere med et forbrug på min. 15 cigaretter dagligt. Kriterier for udlevering af gratis rygestopmedicin er, at borgerne følger det planlagte rygestopforløb. Rygestopmedicinen vil blive udleveret til kortere perioder ad gangen, hvorved borgeren kan fastholdes i forløbet som betingelse for at få næste udlevering af rygestopmedicin.</p>

6.	Sikring af kompetencer blandt fagpersonale:	<p>Sikring af fagpersonalets kompetencer foregår på flere niveauer</p> <p>Projektleder vil i samarbejde med projektmedarbejdere fra kommunerne udarbejde en plan for kompetence udvikling i forhold til at arbejde med tidlig opsporing. Centrale medarbejdergrupper se under punkt 10 vil gennemgå et kort kompetenceløft i forhold til tidlig opsporing i form af informationsmøde, så de kan varetage en kort rådgivning til borgerne.</p> <p>Derudover uddannes medarbejdere der kan varetage rygestop både på gruppe og individ niveau – da der forventes at antallet af borgere til rygestop vil øges kraftigt.</p>
7.	Aktiviteter og metoder:	<p><u>Etablering af elektronisk henvisning</u></p> <p>Gennem styregruppen etableres samarbejde, der gennem SOF arbejder for en infrastruktur til systematisk opsporing af storrygere gennem innovation og udvikling</p> <p>Der skabes samarbejde med IT personale for at sikre integration til eksisterende omsorgssystemer</p> <p><u>Opsporing</u></p> <p>Projektlederen og de fire kommunale tobakskoordinatorer vil informere almen praksis og sygehusafdelinger om rygestoptilbud og henvisning. Praktiserende læger og sygehusafdelinger har erfaringer med at arbejde med kort motivation, disse erfaringer inddrages i mødet med borgeren for en kort rådgivning om rygestop. Metoden er brief intervention.</p> <p>Gennem metoder beskrevet i forebyggelsespakkerne vil kommunalt frontpersonale fx. i sundheds-, social og beskæftigelsesforvaltningen, gennemføre korthenvisning om rygestop</p> <p><u>Proaktiv indsats</u></p> <p>Der udvikles gennem projektet et system til hurtig opsøgning fra kommunen til borgeren.</p> <p>Projektleder/kommunal tobakskoordinator afdækker gennem 1. samtale med borgeren dennes motivation, mestringsevne og egenomsorg for rygestop. På baggrund af dette visiteres borgeren til et rygestoptilbud tilpasset den enkeltes behov.</p> <p><u>Fleksibilitet i rygestoptilbud</u></p>

		<p>Gennem projektet er der fokus på fleksibilitet, herunder borgeres mulighed for individuelt tilpassede rygestoptilbud.</p> <p>Borgerne vil gennem projektet få mulighed for at krydse kommunale grænser for deltagelse i rygestop.</p> <p>Mulighederne for at afholde rygestopvejledning virtuelt afprøves for at imødekomme udfordringer fx transport ved bopæl i yderområder.</p> <p>Rygestoptilbuddene bygger på evidensbaseret materiale fra Kræftens Bekæmpelse i forhold til individuel eller gruppebaseret rygestop</p> <p>Gennem projektet vil der blive tilbudt gratis rygestopmedicin jf. tidligere nævnte kriterier.</p> <p><u>Målgruppe</u></p> <p>Gennem borgerinddragelse vil tilbuddene blive udviklet så de tilpasses de enkelte målgrupper.</p>
8.	Rekruttering af målgruppen til indsatsen:	<p>Andelen af rygere i Danmark er faldende, men andelen er stadig for høj. Sundhedsprofil undersøgelsen for Region Syddanmark viser, at andelen af daglig rygere er faldet med 3,1 procentpoint, hvorimod andelen af storrygere kun er faldet 1,7 procentpoint. Det kræver en ekstra indsats at få motiveret og rekrutteret storrygere.</p> <p>Personalet på sygehus og i almen praksis samt udvalgt kommunalt frontpersonale vil gennem en kort samtale med borgeren, motivere borgeren til at blive ringet op af en kommunal medarbejder, der sammen med borgeren afdækker, hvilket rygestop tilbud borgeren kan tilbydes.</p> <p>Tilbuddene til storrygere bliver tilrettelagt, så de henvender sig til storrygere indenfor forskellige målgrupper fx psykisk syge/borgere tilknyttet psykiatrien med særlig udfordringer, gravide m.fl.</p>
9.	Inddragelse af målgruppen:	<p>For at sikre rekruttering inddrages målgrupperne i udviklingen af målrettede tilbud med udgangspunkt i de eksisterende tilbud der bygger på evidens fra Kræftens Bekæmpelse. Målgrupperne for borgerinddragelse er storrygere fra socialpsykiatri og arbejdsmarked samt gravide rygere.</p> <p>Projektlederen vil arbejde med brugerinddragelse gennem interviewundersøgelser, hvor rygestopdeltagerne kommer med deres erfaringer. Endvidere vil de frivillige sociale foreninger blive inviteret til at bidrage med deres viden i forhold til rekruttering.</p>

		Endvidere inddrages væresteder og psykiatriske boenheder i rekruttering og planlægning af forløb målrettet disse grupper.
10.	Forventes indsatsen at inkludere eller påvirke andre kommunale forvaltninger eller enheder?	De fire kommuner vil foruden at indgå i samarbejde med almen praksis og de somatiske sygehuse også inddrage kommunale samarbejdspartnere som sundhedsplejersker, sundhedscenter, træningsenhed, forebyggelsesenheder, og beskæftigelsesområdet. Ifølge forebyggelsespakken for Tobak har frontpersonale en vigtig rolle i relation til tidlig opsporing. anbefalingerne i forebyggelsespakkerne bygger på de bedste erfaringer og evidens for effekt, hvorfor kommunerne gennem projektet ser en mulighed for at kvalificere og skabe et sammenhængende forløb ikke kun mellem sektorerne men også inden for den kommunale forvaltning, så borgeren har en oplevelse af koordinerede forløb.
11.	Samarbejde med obligatoriske samarbejdspartnere:	Den primære rolle for almen praksis og sygehus er at arbejde bevidst og systematisk med henvisning til rygestop. Herfra er det kommunens ansvar hurtigt at kontakte borgeren og fortælle om mulighederne for et rygestopforløb - samt henvise borgeren til et rygestopforløb.
12.	Samarbejde med øvrige/valgfrie aktører	De frivillige sociale foreninger har kontakt til mange borgere, der har en kronisk sygdom eller andre udfordringer, og de ses derfor som vigtige aktører i relation til at opspore og informere om kommunale tilbud. Der vil gennem projektet være løbende brugerinddragelse af frivillige sociale foreninger i relation til at kvalitetssikre tilbud og udvikling af differentierede tilbud til borgerne. Tandlægerne vil blive orienteret om mulighederne for rygestop gennem kort vejledning af rygestopkoordinator
13.	Arenaer:	Almen praksis, afdelinger på sygehuset. Kommunale afdelinger/sundhedscentre, socialpsykiatrien, sundhedsplejen. Lokale medier, frivillige sociale foreninger.
14.	Risici og udfordringer	<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejdelse af elektronisk henvisning forsinkes • Sårbare borgere kan have et ustabil fremmøde, som der tages højde for ved at tilrettelægge individuelle tilbud. • Mange andre arbejdsopgaver i en travl hverdag hos samarbejdspartnere, der må prioriteres først
15.	Tilpasning til den eksisterende indsats:	Kommunerne udbyder forskellige typer af rygestoptilbud enten i form af individuelle eller gruppetilbud samt målgruppetilpassede tilbud. Det

		er nyt for kommunerne at arbejde proaktivt i forhold til forebyggelsestilbud, men det vil kunne passes ind i de allerede eksisterende tilbud, der findes på andre områder inden for rehabiliterings og kroniker området. (Se bilag 1). Tilbuddene vil blive tilpasset gennem inddragelse af borgerne gennem borgerinnovation. Sygehus og almen praksis henviser borgere til rehabilitering eller kronikertilbud i kommunerne, der planlægges med at bruge samme henvisning. Det vil understøtte de nuværende arbejdsgange.
16.	Forventede resultater og effekter af indsatsen	<ul style="list-style-type: none"> - 1100 borgere påbegynder et rygestopforløb - 60 % af de 1100 borgere er henvist fra læge eller sygehus - 80 % af de opstartede gennemfører rygestopforløbet - 40 % er røgfri efter endt rygestopforløb - 20 % er røgfri ved opfølgning af Stoplinjen - Elektronisk henvisning implementeres - Rygeprævalensen falder med 2 % i sundhedsprofilundersøgelsen 2017
17.	Dokumentation og afrapportering:	<p>Projektlederen vil på vegne af de fire kommuner og samarbejdspartnerne sikre</p> <ul style="list-style-type: none"> - tilbagemelding fra kommune til henvisende sektor/afdeling om resultatet af rygestopforløbet med henblik på opfølgning ved næste kontakt med borgeren - tilmelding til Rygestopbasen og løbende indrapportering - opdatering af tilbud til målgruppen på Stoplinjen.dk og Sundhed.dk - deltagelse i den løbende evaluering samt slutevaluering af den samlede indsats
18.	Formidling og kommunikation:	<p>Projektlederen udarbejder en kommunikationsplan, der koordinerer implementeringen og formidlingen. Projektlederen vil koordinere udsendelse af fælles pressemeddelelser, hvor kommuner og samarbejdspartnerne synliggør samarbejdet.</p> <p>Kommunikation til læger og sygehus sker gennem praksiskonsulenter og Samordningsforum i Syd</p>
19.	Projektets forankring:	<p>Der vil gennem hele perioden være fokus på forankring</p> <ul style="list-style-type: none"> - tobakskoordinatorerne erhverver viden og kompetencer i

		<p>relation til projektet som formidles og forankres i kommunerne</p> <ul style="list-style-type: none"> - forankring af elektronisk henvisning - den særlige indsats om tobak vil øge fokus på de andre forebyggelsestilbud, der er i kommunerne - netværket mellem de fire sønderjyske kommuner fortsættes og udvikles - der er mulighed for udvidet samarbejde i forhold til andre forebyggelsesområder
20.	Projektets organisering og bemanning, herunder styregruppe:	<p>Projektorganisation - se skema 1 under punkt 5</p> <p><u>Styregruppe:</u> Distriktsleder af Sundhedscentret Sønderborg, Leder af Sundhedscentret Aabenraa, Sundhedsleder Haderslev, Teamleder Sundhed Tønder, Centerchef Medicinsk center SHS, Praksiskonsulent, Projektleder.</p> <p><u>Projektlederens opgaver</u> Projektlederen varetager projektudvikling i relation til henvisningsprocedurer, sikrer implementering og samarbejde med almen praksis og sygehus. Projektlederen er ansvarlig for fremdriften i projektet og skal ved afvigelser orientere styregruppe i forhold til den nærmere rapportering til Sundhedsstyrelsen. Projektlederen varetager al kommunikation med Sundhedsstyrelse og deltager i planlagte møder i Sundhedsstyrelsen. Projektlederen udarbejder statusrapporter, samarbejde med SST omkring evalueringen. Projektlederen er regnskabsansvarlig og følger op i relation til ressourceforbrug. Projektlederen varetager projektledelsen med 17 timer ugentlig.</p> <p><u>Arbejdsgruppe:</u> Projektleder, tobakskoordinatorer fra de fire kommuner. Ad hoc case manager fra SHS og Psykiatrisk samt personale fra almen praksis. Tobakskoordinatorerne har en sundhedsfaglig baggrund og er uddannet rygestoprådgivere. Koordinatorerne forestår planlægningen og koordinationen i relation til de enkelte kommuner for at sikre forankring i egen organisation.</p>
21.	Tids- og milepælsplan:	Projektet forventes igangsat: 01.12.14 og afsluttet: 31.12.17

		<p>Tids og milepælsplan (se bilag 2)</p> <p>2014: Ansættelse af projektleder. Deltagelse i kick off Planlægning af projektet med udarbejdelse af projektbeskrivelse indeholdende: Detailplan, organisering, interessentanalyse, milepælsplan, kommunikationsplan, overvejelser om evaluering og forankring mm. Brugerinddragelse. Nedsættelse af arbejdsgruppe og styregruppe</p> <p>2015: Elektronisk henvisningskoncept. Kompetenceudvikling af personale Opstart af proaktiv kommunale indsatser. Brugerinddragelse – forsat udvikling og gennemførelse af rygestoptilbud tilpasset målgruppen. Systematisk registrering. Årlig status</p> <p>2016: Afprøvning og justering af indsatsen. Deltagelse i midtvejsevaluering Systematisk registrering. Årlig status</p> <p>2017: Forsat gennemførelse af rygestoptilbud tilpasset målgruppen Systematisk registrering. Evaluering og forankring</p>
--	--	---